

Budapestre vonatkozó ujságcikkek.

Szerző:

Siklóssy László

Cím:

Hébének kioszkja

Forrás:

Pesti Hírlap

Bp

(Hely)

944. III. 1.

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Osztályozás

Tárgy

640.24

Hely

"Hébének kioszkja"

Idő

"1944"

Személy

Hébének Kioszkja

Egy pesti polgár centenáriuma —
Irtta Siklóssy László

A sétáló Pestnek száz év előtt is a Vörösmarty-tér volt a középpontja, csakhogy akkor még Színház-térnek hívták. Csak később jutott — közbe eső Gizella-tér mivolta után — mostani elnevezéséhez. Neve megváltozott, de jellegé nem. A Vörösmarty-tér ma is forgalmi központ, mint száz év előtt volt s éppen olyan találkozó és pihenő helye az uri népnek, amilyen volt a táblabíróvilág korában.

A régi Színház-tér valamivel mégis nagyobb volt, mint a mai megszabályozott Vörösmarty-tér. Ezért ajánlatos volt pontosan megjelölni a találkozás helyét. Ilyenül kínálkozott Fischer ur kioszkja — teljes nevén Hébének Kioszkja —, amelynek helyén idők folyamán Kugler, majd Gerbaud cukrászdája emelkedett.

Fischer Péter közkedvelt alakja volt a magyar biedermeier-világnak. Művelt ember volt és igazi „européer“, aki feleségével együtt megjárta Franciaországot és Angliát. Mozgékony volt és figyelmes, amivel üzletébe szoktatta nemcsak a pesti polgárságot, hanem a mágnásvilágot s a politikai élet előkelőseit is. Szímat és ötlet kellett annak megállapításához is, hogy a pesti úri világ sétapihenő-

jének megrögzítésére és üzleti kiháználására legalkalmasabb a hatalmas Színház-tér északkeleti sarka.

Küzdelem a hegemoniáért a patkósütőnével

Fischer azonban nem itt kezdte pályáját s tekintélyét sem itt alapozta meg, hanem a Szervita-téren. Itt építette ő fel az első kioszkot Pesten s arra hatalmas betűkkel rápingáltatta a cégért: Hébének Kioszkja.

— Büszke cím, irta róla az egykoru Podmaniczky Frigyes, kissé darabos magyarságu, de mindenestre dicséretes, mert ez volt az egyik első magyar feliratu nyilvános helye Pestnek s egyszersmind csinosan berendezett, könnyen elérhető, kellemes találkozóhelye a divatvilágnak.

Ami öröm az egyiknek, bánat a másiknak. Eddig ugyanis a város nyenc népe egy másik cukrászüzletbe járt a Szervita-térre, a híres „patkósütőnéhez“, akinek diós- és mákoskalácsai még a pozsonyi patkóval is felvették a versenyt. Hát bizony ez a szegény patkósütőné, a maga ősi kis boltjából könnyes szemmel nézte, mint épül a tér közepén Fischer ujszerű frissítő pavilonja, amely „ugy belsejében, mint a baldachinok alatt mindent magában foglalt, amit a legmagasabb elegancia és a felvilágosodott ízlés csak nyujthat...“

A város gyors fejlődése azonban minden problémát megoldott. Anyárpolgárok ezental is ragaszkodtak az ő mákos- és dióspatkójukhoz s azt továbbra is a jól bevált forrásnál szerették be. Ami pedig Fischert illeti, őt sikere vállalatának fejlesztésére

biztatta. Szétszedette tehát kioszkiát s azt kibővítetten, s még díszesebben a Színház-téren állíttatta fel.

Széchenyi Hébének Kioszkjában

A Hébe-kioszk tehát a Városi Színház közvetlen közelébe került s így természetesen előadás előtt és után megtelt a színház látogatóival. Maga gróf Széchenyi István — mint lelkes sportember és levegőbarát — kapott az alkalmon, hogy e kellemes helyen elbeszélgessen barátaival. Különösen 1842-es naplójegyzeteiben említi a kioszkot, ahol tavasszal és nyáron így „pocsékolta“ idejét.

Valóságban ez a kioszk hozta ki a magyar uri népet a zárt és füstös vendéglői szobákból a szabadba. Sok látnivaló is volt a kioszk körül: nemcsak az ott sétáló dámákban-urákban lehetett gyönyörködni, hanem azokban a tarka lovas-kocsis csoportokban is, amelyek innen indultak ki a városligeti lovaskorzóra s esetleg hosszabb kirándulásokra.

Széchenyi szerette e kedves és békés helyet. Botrány egyszer volt a kioszkban. Ismeretes, hogy az időben jurátus fiatalságunk szívesen fitogtatta a magyar virtust, amiből egyszer-másszor bizony csunya ribillió keletkezett. Így történt 1841 május 6-án. A Hébe-kioszkban a zenekar valami bécsi keringőt játszott, amikor egy jurátus hangosan magyar zenét követelt. „Egy tiszt ezért beléje szurt. Konfuzió. Bajonett. Ez a kezdet...“ — jegyezte fel Széchenyi.

Sötétlátása ekkor még nem teljesedett be. A Hébe-kioszkban is békésen folyt tovább az élet. A derék Fischer örült vállalkozása sikerének, ame-

lyen felbuzdulva, 1843-ban a Hermina-kápolna mellett egy villaszállót is építtetett. A hotelélelet a város porából kivinni a zöldbe: remek gondolat volt. E kezdeményezésének sikerét azonban már nem érte meg, mert ugyanennek az évnek október havában korai sirjába dőtt. Pest városa egyik legtevékenyebb polgárát vesztette el benne. Most, halálának századévekor megérdemelte, hogy emléket állítsanak.